

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Octuagesimum Septimum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

- 9 Scholarium privilegium de pluribus iudicibus aduendis quando sublatum, & nullum.
- 10 Clericus non potest, sine consensu Episcopi iurisdictionem laici nec Clerici prorogare.
- 11 Consensus expressus, plus operatur quam tacitus.
- 12 Imperator non potest statuere, de Clericis, vel Ecclesiis sine consensu Papa.
- 13 Privilegia data ab Imperatore Clericis, vel Ecclesiis tenent.

Octuagesimum Septimum Privilegium.

- 1 **E**CCLESIA gaudet privilegio. † Quod clericus non potest sibi constituere iudicem laicum etiam si proprium iuramentum, & aduersarii consensus accedat, dicitur in c. si diligenti de foro competen. Quod tam Episcopi quam Diaconi, & quilibet clericus in criminali, seu civili negotio, si de relicto Ecclesiastico iudicio, voluerint se purgare publicis iudiciis, etiam si pro eis lata fuerit sententia locum suum amittant. Et hoc in criminali actione. In civili uero perdant quod euicerint, si locum suum obtinere uoluerint. Ex quibus manifestè apparet, quod clerici nec inuiti, nec uolentes possint pacisci, ut secularia iudicia subeant. Quia hoc non est beneficium personale, cui renuntiare possint, sed potius toti collegio Ecclesiastico publicè est concessum, cui pactum priuatorum de negare non potest. Et iuramentum licitè seruari non potuit, quod contra statuta canonica illicitis pactionibus informatur. † Si unus quisque renuntiare potest fauori suo, capit. ad apostolicam de regu. & transac. capit. 1. de iureiurand. Barto. in l. si quis pro eo. ff. de fideiuf. autem sacramenta puberum. C. si aduer. vend. l. Seius & augerius. ff. ad l. Falc. † Quare clericus qui est moderator, & arbiter in re sua, l. in re mandata, & ibi Bal. C. manda. Et qui in contractu inuito iurauit conuenta cum renuntiatione seruare non debet. Ratio hæc fuit. † Quia pactum priuatum non ualet in præiudicium eorum, quæ in publicum fauorem statuta sunt: secus si sit pactum circa ea quæ statuta sunt in fauorem priuatum, l. pacisci, & l. iurisdictionum s. si paciscar, ff. de pact. c. ad apostolicam de regular. Et ex hoc & text. infero

ro contra gl. in rubr. C. de decre. decu. lib. 10. & gl. in cap. 2. de
 5 consti. li. 6. Quæ dicit, † quòd illud quod potest fieri per pactū,
 potest fieri per statutum. Nam per pactum non derogatur iuri
 publico, ut hic, sed per statutum sic, nisi sit de reseruatīs Prin-
 cipi, vel contra bonos mores, not. Bar. in l. omnes populi. ff. de
 iust. & iur. Quòd clericus non possit declinare forum etiam cū
 iuramento, & iuri principaliter introducto in fauorem publi-
 cum. Non potest persona priuata renunciare, licet concernat
 utilitatem, & honorem priuatum. Nec talis renuntiatio iuuat-
 tur iuramento. Nam renuntiatio causatur ad abdicandum ius
 quod est in ipso renuntiante, & non penès alium. Argumento.
 l. id quod nostrum. ff. de regu. iur. & in c. ab eo de elect. lib. 6.
 Secus quando commodum concernit singulos singulariter, ut
 in cap. dilecti, de foro comp. Quid autem si primariè concernit
 commodum priuatum, & secundario publicum? Dic, vt not. Ab-
 6 ba. in c. cum contingat de iureiurand. Nonne saltem ualere de-
 bet, † pactum in uim iuramenti si filia dote contenta pactum
 fecit de non succedendo patri ab intestato, non ualeat, l. pactū
 dotali C. de coll. Licet pactum per se non ualeat, tamen firma-
 7 tur iuramento, cap. quamuis de pac. in 6. † Contractus pu-
 berum iuramento firmati nequeunt infirmari, nisi uis, vel iu-
 stus metus interuenerit. Vel nisi sit iuratum, de non exponen-
 da quærela maleficiorum, autem sacramenta puberum C. si ad
 uers. vend. Idem in donatione. Nam quemadmodum isti con-
 tractus firmantur iuramento, ita & clericorum contractus iura-
 8 mento uallati, locum obtinere deberent. Sed argumentum nō
 procedit. Nam illi contractus iuramento firmantur quia respi-
 ciunt duntaxat commodum, uel eorum incommodum, quod
 secus est in clerico, in quo considerandum uenit ius publicum,
 8 inductum fauore speciali, vt in d. cap. si diligenti. † Et si cleri-
 cus expressè prorogare non potest iurisdictionem. An tacitè
 possit? Et dicendum quòd non. Sed Ioan. Andr. in c. inolita 11.
 9 q. 1. tenet quod tacitè potest. Nam si non potest † tacitè, tunc
 sublatum, & nullum est priuilegium scholarium de pluribus
 iudicibus aduendis per constitutionem in autem habita, C.
 10 ne fil. pro pat. quidquid enim dicit Ioan. And. † Clericum non
 posse prorogare etiam tacitè iurisdictionem laici. Nec etiam
 clerici sine consensu Episcopi, ut in cap. significasti de for. com-
 peten. Idem tenet Host. & hoc uerum, quia si nō potest expres-
 11 sè fortius nec tacitè. † Quia regulariter plus operatur ex-
 pressus

pressus compensus, quàm tacitus, ita not. Ioan. And. in regula
 sciente de reg. iur. lib. 6. respectu d. Auth. habita, Doct. tenent
 illam Auth. Locum non habere in scholaribus clericis. Vel si lo
 cum habet in clericis, non tamen in ciuilibus. Qui habent ibi
 proprium Episcopū, licet sint scholares, sed in alienigenis, qui
 12 ibi proprium Episcopum non habent. † Clarum est Imperato
 rem de clericis, vel Ecclesijs statuere non posse, sine consensu
 13 Papæ. † Tamen si per sua statuta priuilegia dat clericis, vel Ec
 clesijs, dicimus illa statuta tenere. 10. q. 2. cap. 1. in princ. Ergo
 illa Authen. habita cum sit priuilegium studentium debet ele
 ricis competere. Sed alio respectu quo per illam legitur dio
 cœsani iurisdidio, quòd Imperator facere non potest. Illa Au
 then. habita videtur dumtaxat habere locum respectu Docto
 rum, vel Magistrorum Clericorum, si sunt in studio de licen
 tia suorum Episcoporum. Argumento capit. cum pastoris 2.
 q. 7. cap. Ex parte de aconsat. Et ita cessat, quod dicitur de prz
 iudicio diocœsani. Et hæc est communis opinio. Omnibus istis
 omisis clarum est, quòd clericus non potest renuntiare foro
 Ecclesiastico etiam cum iuramento.

S Y M M A R I U M.

- 1 Usurpantes iura Ecclesiastica veluti sacrilegi compelluntur, per Eccle
 siasticum, & per violentiam.
- 2 Inuadentes Ecclesiasticarum rerum tanquam sacrilegi sunt excommuni
 candi vsque ad debitam satisfactionem.
- 3 Collata Ecclesia pro remedio peccatorum alijs vsibus non sunt appli
 canda.
- 4 Semel Deo dicatum ad vsus humanos non applicantur.
- 5 Detinentes bona Ecclesiastica, etiam sine violentia contra tamen volun
 tatem Ecclesie dicuntur sacrilegi.
- 6 Relicta Ecclesie in dubio videntur data in remissionem peccato
 rum.
- 7 Sacrilegum non esse ipso iure excommuniatum sed excommuni
 candum.
- 8 Violatores Ecclesiarum an sint ipso iure excommunicati consideratur:
 an cum incendio? an cum effractione?
- 9 Occupantes custodiam siue guardiam Ecclesiarum vacantium, & bona
 ipsarum usurpantes ipso facto sunt excommunicati.